Ч. 233 Недїля 17 (29) жовтня 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. свят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45

Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(З ради державної. — Делеґациї. — З угорского сойму. — Війна англійско-трансвальска.)

На вчерашнім засїданю палати послів промавляв перший Молодочех пос. Пацак а по нїм пос. Вахнянин. Теперішна дискусия — говорив бесїдник — виказала, що ще дуже довго будуть в Австриї творити ся сторонництва лише на основі народности. Національні борби мусять вкінци довести до домашної війни, коли міродатні круги не приступлять остаточно до справедливого управильненя язикових справ. Санация Австриї повинна бути одинокою проґрамою всїх сторонництв. Справа компетенциї есть великої ваги. Дотеперішні проби розвязаня язикової справи були односторонні і тому не мали поводженя. Одинокою підставою тих змагань повинна бути гадка рівноправности всїх народів. Заяву правительства розуміє бесїдник в той спосіб, що правительство, як найблизшу свою мету уважає заведене нормальних відносин в тім парляменті. Полагоджене національних спорів в Австриї есть задачию сторонництв тої палати. Розвязати справу можна лиш так, що сполучить ся інтерес держави з інтересом всїх поодиноких народів і буде ся уникати всякої односторонности. Сторонництво бесїдника стоїть пильно при проґрамі правицї, котрої окликом есть і рівноправність всїх народів. Та проґрама есть австрийскою проґрамою. На внесене пос. Катрайна замкнено дискусию і вибрано ґенеральним бесїдником Молодочеха Плясека. Плясек промавляючи в дусї ческої опозициї закінчив свою бесїду словами: Ми вправдї роздразнені, але не устроїмо обструкциї в хвили, коли би то правительству було вигідно. Виступимо наперед знов в відповідній хвили. Вкінци заявляє бесїдник, що теперішне правительство повинно як найскорше уступити. — По скінченій дискусиї над заявою правительства розпочали ся наради над внесенем социялістів о знесене §. 14. Наради, як кажуть, не принесуть нїякого успіху, бо не можна надїяти ся вибору окремої комісиї, якій то внесене треба би передати. — Вкінци ухвалено внесене президента Фукса, аби вибори до делеґаций відбули ся вже на нинїшнім засїданю. Ту ухвалу уважають великою поражкою Молодочехів, котрі стремили до того, аби вибори відбули ся аж на другий тиждень.

Правительство бажає, щоби парлямент радив також в часї засїданя делеґаций, котрі будуть скликані на день 18-ого падолиста. — Молодоческий клюб ухвалив заключити договор з консервативною партиєю більшої посїлости і нїмецкими послами з Чехії. На делеґатів мають бути вислані чотири ческі, чотири нїмецкі і два члени консервативної більшої посїлости, а на заступників один ческий і один член консервативної більшої посїлости. О тій ухвалї повідомлено посла Перґельта, провідника ческих Нїмцїв.

Фінансова комісия угорского сойму радить тепер над прелїмінарем міністерства справ внутрішних. Президент міністрів заявив, що правительство вже приготовляє адміністрацийну реформу. Розходить ся лиш о се, аби перед внесенем дотичних проектів закона надати одноцїлий характер оброблено поодиноких частий і щоби могла їх розслїдити фахова комісия. Президент міністрів заявляє ся рішучо против радикальної реформи виборчої і висказує переконанє, що введене тайних виборів на підставі загального голосованя не відповідає інтересам Угорщини, однак признає конечність поправи різних слабих сторін теперішної виборчої системи і покликуєсь на пороблені вже в тім напрямі зарядженя. — Цїла реформа адміністрациї обчислена не на те, аби тую адміністрацию поправити, але в тій цїли, аби, убивши останки автономії комітатів і громад, довершити дїло мадяризациї. З тої самої причини угорске правительство противить ся заведеню загального голосованя, бо при його помочи немадярскі народи Угорщини могли би в державі скріпити свою позицию.

З поля війни в полудневій Африцї надходять вісти, що тепер ведуть ся борби в околици міста Кімберлей. Видко з того, що Бури разом з своїми союзниками з Оранїї підступають під ту важну анґлїйску кріпость і що Мафекінґ вже відтятий від анґлїйскої армії. В Натали получили ся вже Бури і Оранцї помимо того, що Анґлїйцї старали ся недопустити до того. Укріплений анґлїйский табор в Ґленке і кріпость Денді вже в руках Бурів. Анґлїйцї уступили до Ледісмес.

---

70)

О СПАДЩИНУ.

(Повість з анґлїйского).

(Дальше).

Ґрафиня Еверстронґ пішла зараз до свого помешканя при улици Персі, а Андрій Лерксцур пішов по ріжних місцях, де хотів дещо розвідати. В короткім часї, хоч ґрафини в її нетерпеливости видавав ся той час дуже довгим, вернув він назад і станув перед нею.

— Щож нового, пане Лерксиур? — відозвала ся она, коли він увійшов.

— Не богато, міледі; але все-таки щось зробило ся. Я одно довідав ся.

— А то що?

— Що маленьку панночку не вивезено з краю. Але Ви, ґрафине, як здає ся, знаєте щось про того Мільзома. Може би Ви могли собі погадати, де би він міг вивезти дитину?

Ґрафиня Еверстронґ мовчала через кілька минут, як би била ся з гадками.

— Ну, так — відозвала ся она на конець — я знаю дещо з минувшости того чоловіка; знаю щось такого, що аж серце перестає ся в менї бити від страху, коли собі то пригадаю. Я, бачите, була так нещаслива, що в минулих днях пізнала того чоловіка аж надто добре.

— Коли Ваша милостивість не возьмете менї то за велику сьміліcть — сказав поліцист несьміливо — то я би Вас охотно дещо поспитав.

— Питайте, що хочете.

— От, що я би Вас насамперед спитав — сказав пан Лерксцур: — коли і де зносили ся Ваша милостивість з Чорним Мільзомом? Коли би Ви були ласкаві сказати то менї отверто, то менї би то дуже улекшило мою задачу.

Гонория через кілька минут не відповідала нїчого. Встала з крісла, і задумана почала ходити по комнатї.

— А Вам то поможе відшукати мою дитину, коли я Вам все скажу, що знаю? — сказала она наконець.

— Може менї дуже прислужити ся. Поки-що не можу більше нїчого сказати, міледі.

— Коли може, то мушу сказати — відповіла Гонория; она сїла собі знову і глянула детективови просто в очи. — Щоби Вам розповісти, що я знаю про Чорного Мільзома, то мушу сягнути аж до часу моїх дитинних лїт. Мої перші спомини веселі, але они так неявразні, такі неясні, що лиш з трудом можу розріжнити сон від дїйсности; а всеж-таки здає ся менї, що річи, які собі пригадую, мусїли дїйсно бути. Ще собі пригадую, але так, як би крізь сон, красне бруняве лице, що нахиляло ся понад мене, коли я ще лежала в якімсь ліжечку, чи в якійсь колисцї, котра була мягкійша і елеґантнїйша, як яка небудь постїль, на якій я через многі лїта від тої пори спала. Пригадую собі мягонький, миленький голос, що менї присьпівував до сну. Знаю ще й то, що там, де я була дома, було все дуже красне.

— А Ви навіть не знаєте, де було тото Ваше дома?

— Не знаю нїчогісенько, де то було. Я була замолода, щоби запамятати собі імена осіб або місцевостий. Але так менї все здавало ся, як би то було в Італії.

— В Італії!

— Так; бо перша домівка, яку собі дїйсно пригадую, то була хата рибака в однім сїльци на кілька миль від Неаполя. Я була одинокою дитиною в тій нужденній норі — була сама одна, опущена і нещаслива, в руках двоїх нужденних людий, на вид котрих аж страх мене брав.

— Щож то були за люди?

— Якась стара баба Андрінетта — я то знаю, хоч я її називала мамкою, коли она жила зі мною в тім краснім домі, котрий пригадую собі, як би крізь сон — і чоловік, котрого, як я то чула, називали Чорним Мільзомом.

— То він Італїянець? — спитав Андрій Лерксцур здивований.

— Я того не знаю! відповіла Гонория. — В Анґлії називав він себе Анґлїйцем, в Італії уважають його за Італїянця. Чим він тогди займав ся, того не знаю; але я переконана, що він як тогди, так і пізнїйше жив злочинним житєм. Я видїла, як він вернувши з одної або другої виправи, зі старою Андрінеттою перечислював золото та дорогоцїнні річи. Зі мною обходив ся він немилосерно і люто. Я ненавидїла його, і він знав, що я його ненавиджу. Він наказав менї називати себе татом і нераз страшно мене за то бив, що я того не хотїла. Оттак виросла я при такім поступо-

Новинки.

Львів дня 28-го жовтня 1899.

— **Именованя.** П. Мінїстер справ внутрішних поручив управу ново-утвореного староства в Переворску ц. к. старостї ґр. Генрихови Корстінови, а управу ц. к. староства в Добромили секретареви Намістництва Павлови Дереновскому.

— **Гусятиньска філїя „Просьвіти“** подає до відомости: Дня 1 н. ст. падолиста с. р. (в середу) відбудуть ся в Копичинцях, в сали ради громадскої, о годинї 11. перед полуднем загальні збори товариства разом з вічем господарско-просьвітним. Проґрама зборів: 1) Служба божа в церкві парохіяльній. 2) О годинї 11. загальні збори філїї: а) справоздане виділу, б) вибір нового виділу, в) внесеня членів. 3) По загальних зборах віче господарско-просьвітне, на котрім будуть викладати: а) п. Гайдукевич: о шкідниках в господарстві; б) п. Король: о лїченю худоби, в) о ка ах позичкових і спілках Райфайзена. 4) По вічу льосоване всїлякого насіня і щеп поміж членів „Просьвіти“. — Запрошує ся до як найчисленнїйшої участи, а враз упрашає ся висилане делеґатів, найлучше голови кождої читальнї, на загальні збори. — Вечером, о годинї $6^{1}/_{2}$ відбуде ся в тій самій сали аматорске представлене „Пагалки Полтавки“, котре відограють читальники з Говилова великого. — *Сев Матковский*, голова філїї.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: В окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних в Кракові передано з днем 25-го жовтня с. р. до прилюдного ужитку ново збудовану зелїзницю з Хабівки до Закопаного. Поїзди мішані чч. 6151 і 6152 будуть задержувати ся в стациях взгл. перестанках: Раба вижна, Сїнява, Лїсок, Новий Торг, Шафляри, Білий Дунаєць, Поронин і Закопане. Стациї Закопане, Новий Торг, Сїнява і Раба вижна отворено для загального руху, а перестанки особові Поронин, Білий Дунаєць, Шафляри і Лїсок для обмеженого руху особового і пакункового з користанем ладованя наборів цїло-возових за попереднім дозволом ц. к. Дирекциї зел. держ. в Кракові. Перевіз материялів вибухових на тім шляху єсть виключений. Зимовий розклад їзди єсть слїдуючий: Поїзд мішаний ч. 6151 від'їздить щоденно з Закопаного о год. 9-ій рано, з Поронина о 9^{24}, з Білого Дунайця о 9^{38}, з Шафляр о 10^{02}, з Нового Торгу о 10^{22}, з Лїску о 10^{40}, з Сїняви о 11^{14}, з Раби вижної о 11^{38}, в Хабівцї єсть о 12-ій годинї в полудне. Противний поїзд ч. 6152 відходить з Хабівки о год. 2-ій по полудни, з Раби вижної о 2^{23}, з Сїняви о 2^{47}, з Лїску 3^{13}, з Нового Торгу 3^{37}, з Шафляр 3^{52}, з Білого Дунайця 4^{20}, з Поронина 4^{40}, в Закопанім єсть о 5-ій по полудни. При згаданих поїздах суть на разї тілько вози 2-гої і 3-тої кляси. Для вигоди подорожних подає реставрация на двірци в Хабівцї в порі обіду теплі страви.

— **Школярский дотеп а не поєдинок.** Гімназиясти в Ясла можуть тепер тїшити ся, що своїм дотепом здурили не лиш поважних горожан Ясла але й львівских ґазетників, а при помочи тих і цїлу Галичину. Вість о поєдинку студентів в Яслї подали майже всї ґазети, розуміє ся, кожда з своїм коментарем, то моральним, то педаґоґічним, фільософічним або й полїтичним, а тимчасом цїла та вість о поєдинку була простим дотепом ґімназиястів, бо річ, як тепер доносять з Ясла з компетентного жерела, була така: Два студенти один з III-ої, другий з V-ої кляси вибрали ся були минувшої недїлї по полудни в поле на птахи з фльобертом і при тій нагодї стріляли до цїли. Позаяк в тім часї був сильний вихор, отже зірвав цїль зроблену з паперу. Ученик Ґ. з третої кляси побіг, щоби зірвану цїль поправити, а тимчасом ученик С. стрілив і зранив свого товариша в чоло. Инші ученики побачивши на другий день ученика Ґ. з обвязаною головою, пустили на жарт чутку, що его зранено в поєдинку. Чутка та розійшла ся по цїлім місті і наконець дістала ся до львівских ґазет з тим додатком, що обох поєдинковичів і їх секундантa виключено з ґімназиї. І ся вість так само як вість о поєдинку показала ся неправдивою.

— **На водних черевиках.** До всїлякого рода спортів, як їзди верхом, на колесї, на скі, на лижвах, на човнї і т. д. прибуде тепер ще один новий: ходжене по водї в водних черевиках. Славничий з Берлина якийсь Ґросман, зробив собі з бляхи такі черевики, що при їх помочи може ходити по водї. Черевики ті суть дуже довгі і вузкі подібні як малі човенця, а в серединї порожні, наповнені лиш воздухом. Ґросман привязує собі ті черевики до ніг і може стоячи удержати ся на них на водї. В руцї має він ще жердку зроблену як подвійне весло, котрою удержує рівновагу і помагає собі при ходї на водї. Отже на тих черевиках вибрав ся він з Берлина ріками Шпрея, Гавеля і Лаба та зайшов аж до Гамбурґа. Аж доси йшло все гладко — як по водї; але в Гамбурзї не сподобали ся тамошній полїциї, здаєсь, черевики Ґросмана і она заказала ему ходити так незвичайним способом. А може й мала рацию; бо припустїм, що такий пішоходець на водї схитнув би ся і пішов коміть головою у воду, то певно вже би більше не видобув ся на верх, бо его черевики держали би его заєдно ногами до гори. Але як би й не було, для спортсменів відкрило ся нове широке поле. Може бути, що незадовго будуть лїтом на ставах і ріках відбувати ся балї в водних черевиках при електричнім осьвітленю, подібно як доси зимою відбуває ся совганка на ледї.

Господарство, промисл, торговля, ґіґієна і виховане.

Ради господарскі.

Панове господарі, не забувайте на виховане своїх дїтий!

— Дещо про виховане сїльских дїтий. Не від себе отсе тут говоримо. І ми вже о сїм свого часу писали на сїм місци. Але все-таки не зібрали всего так коротко, ясно і практично, як отсе зробив нїмецкий селянин: Алоїзий Фіц, в нїмецкій ґазетї господарскій: „Der prakt. Landwirth“. Написавши свої замітки про виховане сїльских дїтий, додав він при кінци: „Щоби хтось не гадав, що я ставлю ся односторонно, еґоїстично на становище учителя, бо я сам учитель, мушу сказати, що я не учитель, але простий собі хлїбороб-селянин“. Ба, коби то так всї річ понимали, як п. Алоїзий Фіц! А слова его золоті; дуже важні і для наших господарів. Ось як каже пан Алоїзий Фіц: Після катехизму, як звістно, єсть множество гріхів, легких і смертельних. До сих послїдних належить безперечно той, коли хтось через злий примір виховує власні дїти на людий, безсовістних людий. Зробити дїло штуки може лиш рука артиста, але щоби его знищити, досить лиш, щоби его замастила чиясь злобна рука. Один великий педаґоґ порівнав раз душу дитини з чистою, гладонькою плитою восковою. Впливи зверха лишають щораз більше слїдів на ній, аж плита вкриє ся самими

ваню зі мною як тота дичка. Моя воля стала неусмиримою, так само, як воля мого тирана, і я нераз ставила ему завзятий опір. Часами я і втїкала та блукала ся через кілька днів по сусїдних горах і лїсах, але все таки скорше чи пізнїйше вертала до моєї хати, бо я не знала де маю подїти ся. Моє самотнє житє стало ся причиною, що я уникала боязько всїх людий, крім тих двох нужденних, з котрими разом жила; а хоч деякі сусїди були й добрі для мене, то я як дика втїкала зі страху від них.

— Дивно! — замуркотів полїцист.

— Таже так, дивна істория, неправда?— сказала на то ґрафиня Еверстронґ. — Вам мабуть дивно, що вдовиця по ґрафі Освальдї Еверстронґу може таке роповідати о своїх дитинних лїтах. Одного разу чула я, як якийсь сусїд докоряв тому чоловікови за его лютість, з якою він обходив ся зі мною. — Досить зле, — казав він, — що Ви тоту малу украли; то бодай вже не повиннї Ви еї бити. — З тої пори знала я, що я украдена дитина. Я то сказала ему одного вечера. На другий день повіз він мене до Неаполя, де я перебула через кілька лїт в найбіднїйшій части міста, де мимо того жиє найбільше людий. — Тут не буде нїхто журити ся тобою моя царівно — сказав до мене той тиран. — Сотки дїтий бігають алеями, а ти будеш лиш каплею в мори.

Настала хвиля мовчаня, підчас котрої Гонория сидїла задумана і споглядала перед себе. Здавало ся, як би она гадками вернула ся в свою мрачну минувшість.

— Не можу Вам описати того, як менї через якийсь час жило ся сумно на сьвітї. Андрінетта прийшла з нами до Неаполя і я незадовго зміркувала, що она дуже хора; діставала таких нападів, як би з розуму сходила. Дома була она моєю одинокою товаришкою. Чоловік той лиш на ніч приходив до дому, а иноді не було его і цїлими місяцями. З чого він жив, не знала я так само, як і в тім малім сїльци на побережу. Тепер видїла я лиш рідко золото і дорогоцїнности у него; але в ночи, коли він зайшов до своєї комнати, чула я через тонку стїну, що відділяла его стїну від моєї, як він там побренькував грішми. Менї здає ся, що я би була під ту пору зледащіла на души і тїлї, як би провидїнє Боже не було спіслало менї приятеля — а то доброго католицкого сьвященика, благородного сьвятого старця, що заходив бувало до тих нужденних нор бідноти і пороків, та пізнав моє невідрадне положенє. Не потребую тут розповідати яким добрим був той сьвященик для мене; там в небі, куди его Господь Бог вже певно покликав, буде то ему почислене. Він учив мене і додавав менї потїхи та вирвав мене з безодні зледащілости, в яку я була дістала ся. Я таїла ся з тим перед моїм тираном, що той сьвященик навідує ся до мене, бо я знала, як той злий чоловік був би тому противив ся, щоби хтось старав ся мене вирвати з темноти і пороків. Коли менї було пятьнайцять лїт, померла Андрінетта. Одного дня, якось зараз по еї смерти — дуже сумнї для мене події — сказав Томасо (так его там називали) до мене, що возьме мене з собою до Анґлії. Я поїхала з ним і була два роки его товаришкою. О тім часї не хочу говорити. Я вже Вам все сказала, що могла сказати.

— Але убите Валентина Джернема! — відозвав ся Андрій. — Підозріне вказувало на того чоловіка; а Ви — Ви знаєте щось о тім?

— Не хочу тепер о тім говорити — сказала на то Гонория. — Я досить сказала. Нехай прийде час, коли я буду могла свобіднїйше все сказати; тепер ще не пора. Вірте менї, що я, о скілько то розходить ся о того чоловіка, не буду ставити нїяких перешкод руці справедливости. А тепер скажіть менї, чи мої викритя кидають хочби яке слабе сьвітло на ту темряву, яка покрила судьбу моєї Ґертруди?

— Нї, того би я не сказав. Не знаходжу в тім нїчого, що казалоби здогадувати ся, що еї далеко вивезено. Я певний того, що она знаходить ся в Анґлії, а один з товаришів Мільзома, якийсь Вейман....

Ґрафиня Еверстронґ видивила ся здивована і відозвала ся: Я его знаю! Говоріть дальше! Говоріть!

Леркспур глянув незвичайно заціклавлений на ґрафиню. — Ви знаєте Веймана?

— Дуже добре! — відповіла она. — Я, знаю, що то безсовістний шибеник, котрий, скоро взнає, де моя дитина, то продасть тайну за грошї; а гроший — кілько схоче, можемо ему прецї дати....

— Не зворушуйте ся так! — сказав Андрій Леркспур. — Успокійте ся — розкажіть менї все, що знаєте про Веймана.

Коли бесїда війшла на Веймана, запукала Іванна Пейленд до дверий і розмова Гонориї з урядником полїцийним урвала ся.

ГЛАВА ДЕВЯТНАЙЦЯТА.

Безконечно фальшива.

Віктор Керрінґтон був в кождім напрямі крім одного вдоволений з того, що діяло ся в віллї Гільтон. Плян его не здїйстняв ся досить борзо. То була лиш видумка, що Реджінальд Еверстронґ має женити ся з якоюсь богачкою, а той моральний торговельник зелїза зі своєю донькою та з еї великим віном був лиш в его буйній фантазиї, а гроший з кождим днем щораз більше було потреба. Він бо-

знаками. Певна річ, що до якоїсь міри можна присвоїти дитині благородні прикмети характеру. Але як можемо від дитини сподівати ся чувства чести і моральности, коли они що дня в домі своїх родителів слухають найпростакуватійших, найбезвстиднійших слів і бесід, коли родителї не мають сорому в очах дітий робити то, чого діти не повинні знати? Виходить майже на таке, як колиб судиї в краю допускали ся одного дня в очах всїх найбільших злочинців, а на другий день хотїли судити людий за маленькі провини. Хтож мае пошанувати закон, коли судия краде?.... Тож той прокляте злого діла, що з него лиш щораз більше злого виходить. А то прокляте засївають родителі в чисту душу своїх дітий. Оно розрастае ся відтак в сотеро, росте буйно і переходить з поколїня на поколїнє, але й спадае в двое тяжко на голову виповника. Якийже красний образ представляють деякі родини! Комуж не знана тота готова до пожертвованя любов родителів, де дідо і бабуня, родителї і діти сидять мирно при однім столї? Де так діє ся, там аж любо побути. Старі помагають молодим радою, а ті знов відплачують ся привязанем повним любови. Але як часто сей миленький образ змiняе ся на поганий?... Коли уважний чоловік іде через село і дивить ся на громадку дітий, що грають ся на улици, то зараз на перший погляд пізнае, яке виховане они мають, та зможе виробити собі поняте о тім, як виглядае в неодній сільскій хатї, та й буде міг здогадати ся, які суть відносини межи школою а домом. От ми й дійшли до важної точки: Школа! Школа а дім. Що-ж відповіднїйшого, як щоби они в згоді працювали над вихованем дітий. Але яка то згода, коли учитель зганить щось дїтем, а родителї за то похвалять? Де тогди повага учителя, коли дома відзивають ся о учителю з погордою і старають ся понизити его в очах дітий? Хиба-ж дитина, що наслухала ся всего злого про учителя, буде мати довіре до него. Сумні суть відносини, де діти позваляють собі робити уваги о своїх учителях. А дитина, що не з любовю віддана свому учителеви, що ставить ся против него, буде опісля ставити ся і против родителів, против майстрів, против права і порядку, против суспільности і державн.... Горе, коли діти знають, що учитель в сей або той спосіб не сьміе карати! Я припускаю, що учителя перенесуть нераз на посаду, де богато розпустних, простакуватих учеників, дітий без чувства. Із злої кляси з обичаїв они не роблять собі нїчого; писати за кару не хотять, сидїти за кару по школї— тому знов родителї противні, та біжать зараз не скаргу до місцевої ради шкільної, або таки ганьблять учителя публично, ба ще й грозять побитєм. Правда знов, що бувають і учителі, з котрих в 17-ім столїтю були би були ліпші панщинні атамани, як учителї. Та й учитель повинен сповняти обовязок супротив дому дитини. Учитель повинен всюди і завсїгди старати ся впливати ублагороднюючо, не повинен згорда ставати на боці від людий в селї, але іти помежи них і учити та ублагороднити, іти разом з народом. В малих громадах повинен учитель бути майже духовною головою громади.

— **Щетина не встид і для мілїонера.** Російский мілїонер, Мамонтов, про котрого тепер тілько бесїди по газетах — бо він, як звістно, збанкрутував через свої обманьства — не встидав ся торгувати і щетиною. Він мав в Москві найбільшу на цїлу Росию фабрику, котра сортувала і чистила щетину а відтак величезними масами продавала за границю. А треба знати, що найбільше щетини розходить ся з Росиї по цїлім сьвітї. У фабрицї Мамонтова розріжняють три роди щетини, котрі відповідно до довготи мають всїляку вартість. Давнїйше плачено там найлїпшу щетину по 120 рублів (около 150 зр.) за пуд (40 фунтів), середну по 55 руб., а гіршу по 20 руб. Коли же щетиною міг навіть мілїонер торгувати і не встидав ся того, то тим більше могли би брати ся до того і инші люди, а хто знае, чи не доробили би ся на ній також маєтку, хоч би лиш невеличкого. Того не треба казати, що мілїонерови легко торгувати щетиною, бо мае гроші. Таже був колись час, що і мілїонер їх не мав. Але ось що важне: треба мати охоту і енергію, треба уміти кидати ся і наконець знати ся на щетинї. Єсть двояка щетина: дозріла і недозріла. Дозріла єсть тота, котра випадае сама з безроги і дае ся легко вискубати, а безрога то навіть любить і дае собі виривати. Така щетина мае відповідну довготу і елястичність та мае найбільшу вартість промислову. Вириване недозрілої щетини робить біль безрозї. Така щетина мае меншу вартість. Коли безрога зарізана перед дозрілостию, то щетина дае ся трудно виривати; тогди треба парити. Зараз при вириваню щетини по спареню треба еї сортувати на кілька родів: 1) Щетина з хребта, найдовша, найтвердша і найелястичнїйша мае найбільшу вартість; — щетина з боків, мае меншу вартість; 3) щетина з черева мае найменшу вартість. Чим старша свиня, тим лїпша щетина. Для того щетина з льох і кнурів мае більшу вартість, бо тих для розплоду держить ся довше. Також і раса мае вплив на вартість щетини. Раса свиний, що жие на пів дико дае лїпшу щетину.

— **Деякі досьвіди у годівлі курий.** Найлїпші курки тоті, котрі вже увикли до місця, а спроваджені добрі лиш тогди, коли їх можна так удержати, як їм того потреба. Найважнїйші услівя для всїх рас: ясний, продувний а в зимі теплий курник; з весни, в лїтї і осени мурава і коли можна близький потік а на всякий случай чистої води подостатком. Мішана раса дасть ся далеко лїпше присвоїти як чиста. Найлїпші мішанцї суть ясна курка-Брама з білим когутом-Мінорка. Того рода мішані курки несуть ся дуже добре і зносять великі яйця (до 170 ґр. ваги). Замість ясної курки Брама можна брати ясну курку-Доркінґ і ясного іспаньского когута. Мішанцї першого рода не зводять ся, але все-таки єсть добре відсьвіжувати що два роки материял.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

Ціна збіжа: Віденъ 26 жовтня: Пшениця 8.20—9.—; жито 6.90—7.05; ячмінь 6.70—9.25; овес 5.25—6.30.—Тернопіль 21-го жовтня: пшениця 7.30—7.70; жито 5.70—5.90; ячмінь 5.00—5.50; овес 4.80—5.00; кукуруза (стара) 0.00—0.00; гречка 6.50—6.85. — Чернівцї 26 жовтня: Пшениця 8.— до 8.10; жито 6.— до 6.10; ячмінь (броварний) 6.25—6.75; овес 5.00—5.10; ріпак 10.25—00.00; сїмя конопельне 9·80—10.00; кукуруза 5.40—5.45.

— **Ціна телят, безрог і овець на заріз:** На торг до Відня привезено дня 26 жовтня 3190 штук телят, 2585 штук живих а 1274 штук патрошених безрог, 768 штук патрошених овець і 229 ягнят. За патрошені телята плачено по 36 до 42 кр., за живі — до — кр., за лїпші 44 до 52 кр.; за найлїпші по 54 до 58 кр. — За молоді безроги 33 до 42 кр., за патрошеві тяжкі 47 до 53 кр., за підсвинки 45 до 54 кр. За патрошені вівцї 28 до 38 кр. за кільо. Пара ягнят по 5 до 12 зр. — Живі вівцї плачено по 22 до 23, бракові по 18 до 20 кр. за кільо.

— **Ціна волів у Львові.** На торзі дня 25 жовтня плачено за середні воли з паші пересїчної живої ваги 400 до 600 кл. по 25 до 30 зр. за 100 кільо. Згін був середний, торг оживлений. Ціна мяса в різници: передне по 45 до 50 кр.; задне по 48 до 54 кр. за кільо.

— **Ціна сїна, соломи і капусти.** На торзі у Відни дня 24 жовтня плачено сїно з луки по 2·60 до 2·80 зр.; словацке 2·60—2·80 зр.; угорске 2·30—2·70 зр. за 100 кільо. Солома за 100 кільо 1·65—1·90 зр. Стіг соломи 9 зр. — Капуста за копу 1·40—2·— зр.

— **Ціна піря** не змінила ся. Попит великий. Пух в Чехії платять: найкрасший 5·40—5·70 зр., середний 4·60—5·25 зр., простий 2·80—3·20 зр. Дерте піре найлїпше 3·85 до 4·10 зр., середне 3·50—3·80 зр.; просте 90 до 1·20 зр. Недерте піре найлїпше 1·90 до 2.15 зр.; середне 1·60—1·80 зр.; просте 1·20 до 1·50 зр., за 1 кільо.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 28 жовтня. Wiener Ztg. оголошуе розпорядженє міністра просьвіти, котрим признає ся фаховій школї деревного промислу в Коломиї ті користи для майстрів тесельских, які прислугують всїм иншим державним школам промисловим.

Білгород 28 жовтня. Король Александер виїхав вчера до Відня, звідки удасть ся на кілька тижднів до полудневого Тиролю. Король поручив реґентию радї міністрів.

Рим 28 жовтня. Супротив вістий о недузї папи, доносять з ватиканьских кругів, що папа приймив вчера на авдиєнциї кількох дипльоматів.

гато зробив, але треба було ще богато зробити і він мусїв спішити ся, щоби все закінчити. Та й в однїй важній для его успіхів точці помилив ся; він не числив ся з силою здоровля Данила Дарґуна. Кождого дня, коли Дарґун обідав у Павлини, а таких днів, коли він не обідав у неї, було дуже мало, випив він якусь скількість курасо, до котрого Керрінґтон домішав був отруї, котра ділала поволи але в певний спосіб. Коли мала карафка, в котрій той лікер подавано до обіду, випорожнила ся, знайшла ся для троїтеля дуже легко нагода доміщати нової отруї.

Стара скринка з лікерами і сервісом з венециянського скла, стояла завсїгди на буфетї в столовій сали і не була нїколи замкнена. Павлина мала звичай заподївати десь все, що взяла в свої руки і ключ від скринки з лікерами був вже давно загубив ся.

Але час минав, а отруя, о скілько то троїтель міг вносити в вигляду Данила Дарґуна, не ділала. Дарґун навіть нїколи не жалував ся, щоби ему чогось недобре було, і поминувши то, що часами виглядав як би змучений, не бракувало ему нїчого. Керрінґтонови було то не на руку і він видів ся спонуканим прискорити хід річи. Єго цїль була та, щоби Данило Дарґун помер від отруї і щоби підозрінє — коли би якесь настало — упало на Павлину. Щоби тому намірови ще допомогти, розпускав він ще як найпоганїйші сплетнї, так, що Данило Дарґун, як би его любов не була зовсім засліпила, мусїв би був то добачити, що всї мужчини, з котрими він сходив ся, споглядали на него ще з більшою холодностию і цїкавостию, як тогди, коли він повідомив їх о своїх заручинах з панею Дурскою. Він, Керрінґтон, розповів всїм, що Данило Дарґун зробив завіщанє, в котрім цїле свое майно записав Павлинї. Рівночасно пустив ще й ту чутку, що вдовиця з Австриї в души рішучо противна сій звязи і робить то лиш з вирахованя.

— Она воліла би Реджінальда, як би Дарґун не стояв на перешкоді, і як би тамтой одідичив его майно — такий був загальний погляд між тими, що знали Дурску і еї нареченого; а Керрінґтон дав до того причину. Коли Дарґун згине від отруї, так він укладае собі, і коли то стане звістно, то підозрінє мусить впасти на тоту женщину, котрої любовником був его найближший спадкоемець, і котра силою завіщаня мае одідичити все его майно а не безпосередно еї любовник. Плян був знаменито уложений; здавало ся, що все мусить піти гладко, а Керрінґтонови не оставало ся більше нїчого, як лиш прискорити его виконанє.

Супротив Реджінальда Еверстронґа був він все ще здержаливий. Розмавляв з ним мало о своїх плянах, хоч Реджінальд приходив до него до его помешканя, та сидів у него цїлими годинами, понурий і набурмошений, не питаючи нїчого; він, бачите, бояв ся, бо сильнїйший дух запанував над слабшим та завоював зовсїм трусливу вдачу.

Від часу заручин Павлини з Данилом минуло вже було майже два місяцї, коли появила ся хмара на овиді, що виглядав так ясним.

Панї Дурска добачила не без обави якусь зміну у вигляді свого нареченого, котра впала їй в очи підчас одної з его гостин у віллї. Через кілька неділь в черги виділа его лиш при сьвітлї лямпи — при осьвітленю, котре его фізіоґномії надавало обманчивої сьвіжости.

Нинї придивила ся ему добре, коли сьвітло сонця вповні осьвітило его лице і перший раз впало їй в очи, що він від недавна значно змінив ся.

(Дальше буде).

За редакцию відповідае: Адам Косхосєцкий

ІНСЕРАТИ.

Ц. к. уприв.

ГАЛИЦ. АКЦ. БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
у ЛЬВОВІ

принимає **від дня 1-го жовтня 1899** почавши

Вкладки на Касові Асиґнати

4-процентові, платні **в 30 днїв** по виповідженю
4½-процентові, платні **в 60 днїв** по виповідженю
як також

Вкладки на рахунок біжучий

для котрих на жадане видає

КНИЖОЧКИ ЧЕКОВІ.

Львів, дня 30-го вересня 1899.

(Передрук не платить ся).

4¾ кільо кави

netto вільне від порта за послїплатою або за присланєм гроший. Під ґваранциєю найлїпший товар.

Африк. Мока перлова . .	**зр.**	3·55
Сантос дуже добра . .	„	3·50
Сальвадор зелена найлїп.	„	3·95
Цейльон ясно-зел. найлїп.	„	5·25
Золота Ява жовта найлїп.	„	5·10
Перl кава знамен. сильна	„	5·10
Арабска Мока дд. аромат.	„	6·35

Цїнники і тарифа цлова дарем.

ETTLINGER & Co., HAMBURG.

Інсерати

(„оповіщеня приватні“) до „Ґазети Львівскої“, „Народної Часописи“, і всїх инших часописий принимає виключно ново отворена „Аґенция дневників і оголошень“ в пасажу Гавсмана ч. 9. Аґенция ся принимає також пренумерату на всї дневники краєві і заграничні.

ПОБІЛЬШЕНЯ ФОТОҐРАФІЇ

цїлком вірні ориґіналови аж до природної величини артистично виготовлені. — В паспарту. Цїна за портрет величини 37x45 цм. разом з портом і опакованєм **5 зр. 10 кр.,** в хороших рамах **9 зр. 60 кр.** (аж до 5-тьох клґр. франко).

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ**

Львів, Пасаж Гавсмана.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом К. І. Вебера. — (Телефона число 569).